

ความตาย ความเสี่ยง และผลกระทบต่อการใช้แข่งรถ
 จักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน :
 การถอดบทเรียนจากโครงการถนนปลอดภัยจากรถซึ่ง ปี พ.ศ. 2547¹
 (INTERACTIONS BETWEEN DEATH AND RISK AND ITS IMPACT ON
 JUVENILE'S DECISION – MAKING ON ILLEGAL SPEED RACING:
 A LESSON – LEARNED FROM THE ROAD SAFETY AND SPEED CONTROL
 PROJECT, 2004)

กนกพร กันทำ²
 ภาวิกา ศรีรัตนบัลล์³

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้เรื่องความตาย และความเสี่ยงกับการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน และศึกษามุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัยจากรถซึ่ง โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึกกับเด็กและเยาวชนที่ผ่านการคุมความประพฤติ ในฐานะความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ความผิดเกี่ยวกับการแข่งรถในทางและได้เข้าร่วมโครงการ “ถนนปลอดภัยจากรถซึ่ง” ของสำนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม จำนวน 7 ราย เพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์ข้อมูลแบบตีความ และสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการอุปนัย

ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชนเป็นผลมาจากการขาดพื้นที่ทางสังคม ทั้งจากในครอบครัวของตนเองที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสังคมในสถานศึกษา ผลจากการไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับ เมื่อได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง เด็กและเยาวชนได้มีกระบวนการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์โดยพิจารณาจากตัวอย่างการแข่งขันของผู้แข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงรายอื่นๆ และพบว่า ผลตอบแทนที่ได้จากการเข้าร่วมแข่งขัน ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ การได้รับความสนใจจากเพศตรงข้าม การได้รับความยำเกรงจากคู่แข่ง และเงินรางวัลที่ได้รับจำนวนมาก ซึ่งผลตอบแทนคุ้มค่าเพียงพอกับความเสี่ยงต่อการกระทำผิด แม้เด็กและเยาวชนจะเรียนรู้เรื่องความเสี่ยงและความตายจากประสบการณ์ส่วนตัวจากการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง หรือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ชิด แต่ก็มิได้ทำให้เกิดความเกรงกลัวแต่อย่างใด เด็กและเยาวชนจึงเข้าร่วมการแข่งขัน

1 บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาหมบบัณฑิต. (สาขาสังคมวิทยา) คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2 นิสิตหมบบัณฑิต หลักสูตรสังคมวิทยาหมบบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จักรยานยนต์บนถนนหลวง ส่วนมุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัย จากรถซึ่งนั้นพบว่า เนื้อหาของโครงการ ไม่มีผลต่อความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์ บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน เนื่องจาก เด็กและเยาวชนได้ผ่านประสบการณ์และบทเรียนชีวิตที่มากกว่า เนื้อหาของโครงการ รวมถึงข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าร่วมโครงการอีกด้วย

ดังนั้น การจัดการปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน ควรได้รับการร่วมมือ ทั้งจากครอบครัว โรงเรียน รวมไปถึงภาครัฐ เพื่อให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้

คำสำคัญ : เด็กและเยาวชน ความตาย ความเสี่ยง การแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง

Abstract

This study's objectives are to learn about death learning process and the risk with decision-making on illegal speed racing of juveniles and to study the aspects of ones who are culprits. Document review and qualification research method (using in-depth interview technique) were used in order to run this study. The sample groups are 7 juveniles who misbehaved to "the road safety and speed control project", Ministry of Justice, Thailand.

The research found that juveniles decided to race on the public highway because of the lack of social areas which were from both family and school violence that had made them not to be accepted from society. When they had been introduced to get into speed racing gang where they would get a lot of benefits such as acceptance and respect from others, opposite sex's interest, and a lot of money, these rewards were worthwhile enough for them to take a risk of illegal performance, even though, they had been learning about the death from their own experience and others'.

The aspects of culprits who misbehaved to "the road safety and speed control project" revealed that the content of this project had never affected their thoughts and feelings of taking the risk on illegal speed racing because they had obtained more lessons and experiences than the project gave, or they had time limited in order to unite into the project.

To diminish the number of juveniles who have a role of illegal speed racing, the coordination among family, school, and governments should be considered for the sustainable solutions.

Keywords : Juvenile , Death, Risk, Illegal speed racing

ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่อยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการความสะดวกสบายต่างๆ ของคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ที่มีความต้องการสิ่งต่างๆ มากขึ้น เช่น โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น ในขณะที่มีกลุ่มคนบางกลุ่มที่ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกไปในทางที่ละเมิดต่อกฎหมายของรัฐ เช่น “การแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง” ซึ่งสามารถพบเห็นได้ตามท้องถนนทั่วไปไม่ว่าจะเป็นในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด จะสังเกตได้ว่าเป็นปัญหาสังคมที่กระทำกันอย่างเปิดเผย ไม่เกรงกลัวต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม พฤติกรรมดังกล่าวได้สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับผู้ใช้รถใช้ถนนรวมถึงผู้พักอาศัยบริเวณท้องถนน โดยเฉพาะในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยแก่สังคม ในบางครั้งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินทั้งของตนเองและของผู้อื่น ทำให้ผู้ใช้รถใช้ถนนโดยทั่วไปเกิดความหวาดกลัวต่ออันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (ฐิตินพ ภูประเสริฐ, 2542 : 2)

พฤติกรรมการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงเกิดจากแรงจูงใจหลายประการ ซึ่งอาจเห็นได้จากสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบันที่มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์และการแข่งขันรถจักรยานยนต์ผ่านสื่อต่างๆ มากมาย อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ และนิตยสารต่างๆ เป็นต้น สื่อต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีเนื้อหาสาระในทำนองยั่วยุให้วัยรุ่นอยากเข้าไปสัมผัสการแข่งรถจักรยานยนต์ และหาสถานที่ในการทดสอบการทำงานของเครื่องยนต์โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่จะเกิดกับชีวิตและทรัพย์สิน การเกิดอุบัติเหตุก็ย่อมส่งผลให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนาประเทศ และถึงแม้ว่าการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงจะเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย (victimless crime) มิได้

เป็นภัยอันตรายต่อสังคมโดยตรงแต่อาจมีกากระทำผิดในรูปแบบอื่นๆ ที่จะส่งผลเสียต่อส่วนรวมได้ หากปล่อยให้การแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงเกิดขึ้นได้เป็นประจำแล้ว ย่อมแสดงถึงความล้มเหลวของกลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมาย และเป็นการท้าทายอำนาจรัฐอีกด้วย (สมชาย ธีรนนท์, 2540 : 2)

ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงได้รับความสนใจอย่างยิ่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งจะมีแนวทางการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงดำเนินการหาวิธีการ มาตรการต่างๆ ในการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนเหล่านั้น นอกจากนี้ยังหาแนวทางในการลดและป้องกันการกระทำผิดประเภทนี้ขึ้นในอนาคต โดยการณรงค์ให้ผู้ขับขี่ลดยานพาหนะบนท้องถนนให้ช่วยกันปฏิบัติตามกฎจราจร ด้วยการใช้อุปกรณ์จราจรในรูปแบบต่างๆ เช่น ป้ายรณรงค์ที่ติดตามท้องถนน การบังคับใช้กฎหมายที่มีบทลงโทษเด็ดขาดและรุนแรงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่านโยบายแก้ไขปัญหาการแข่งรถจะไม่ได้ผลตอบสนองดีเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้แก้ไขปัญหามองข้ามรายละเอียดบางอย่าง หรือไม่ได้คาดคิดถึงเหตุผลหรือสาเหตุที่ทำให้กลุ่มคนดังกล่าวไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง และมีความกล้าพอที่จะขับขีรถจักรยานยนต์แข่งขันกันด้วยความเร็วสูงไปตามท้องถนน

โครงการถนนปลอดภัยจากรถชิง จัดขึ้นโดยกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นตัวอย่างการแก้ไขปัญหาคriminal และเยาวชนที่มีพฤติกรรมแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง เป็นการนำแนวคิดเรื่องความตาย ความเสี่ยง ผลของการขับขีรถด้วยความเร็ว จนนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุ มาเสนอให้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ได้รับรู้ เพื่อกระตุ้นให้เห็นอันตรายที่ร้ายแรงถึงชีวิต และเพื่อให้เกิดความกลัวอันจะนำไปสู่การป้องกันปรามการกระทำผิดได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ

ศึกษาถึงกระบวนการเรียนรู้ และการตัดสินใจในการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง รวมทั้งมุมมองต่อรูปแบบกิจกรรมของโครงการถนนปลอดภัยจากรถซึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเหตุผลในการเลือกที่จะแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง ถึงแม้จะรับรู้ว่าการแข่งรถเหล่านั้นมีความเสี่ยงต่อชีวิตและร่างกาย ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อจัดทำโครงการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผล

จุดมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้เรื่องความตายและความเสี่ยงกับการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษามุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัยจากรถซึ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ในกรณีเก็บข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมินั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่งจากท่านผู้อำนวยการของสำนักงานคุมความประพฤติศาลแขวงพระนครเหนือ ที่กรุณาติดต่อประสานงานกับเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการ เป็นสื่อกลางให้ผู้วิจัยสามารถติดต่อเด็กและเยาวชนที่ผ่านการคุมประพฤติ และผ่านการเข้าร่วมโครงการถนนปลอดภัยจากรถซึ่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) คือเด็กและเยาวชนที่ได้ผ่านการคุมความประพฤติ ในฐานะความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ความผิดเกี่ยวกับการแข่งรถในทาง และได้เข้าร่วมโครงการ “ถนนปลอดภัยจากรถซึ่ง” เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ของสำนักงานคุมประพฤติศาล

แขวงพระนครเหนือ จำนวน 7 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นแนวคำถามโดยยึดหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

การสรุปและอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ

1. กระบวนการเรียนรู้เรื่องความตาย และความเสี่ยงกับการตัดสินใจแข่งรถบนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน

1.1 การตัดสินใจแข่งรถบนถนนหลวง

การตัดสินใจแข่งรถบนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน เกิดจากเหตุผลและองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

บริบทสภาพสังคม และความผูกพันทางสังคม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จำนวน 4 ราย ประสบปัญหาครอบครัว กล่าวคือ 3 ราย พ่อแม่แยกทางกัน หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต และอีก 1 รายที่แม่จะใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัว แต่ด้วยการใช้ถ้อยคำระหว่างกันในครอบครัวทำให้เขารู้สึกโดดเดี่ยว และคิดอยู่เสมอว่า ตนใช้ชีวิตเพียงลำพัง นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนทั้งหมดไม่ได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น มีเพียง 1 รายที่ศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 3 (ปวช. 3) ทั้งนี้เป็นผลมาจากการไม่ตั้งใจเรียน อันส่งผลให้ผลการเรียนไม่ดี จนถูกกล่าวตักเตือนจากอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งถูกล้อเลียนจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน อีกทั้งการขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จึงส่งผลให้หันเหตัวเองเข้าสู่การรวมกลุ่มในการแข่งรถบนถนนหลวง

บริบทของครอบครัว และสังคมของเด็กและเยาวชน จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพันธะทางสังคมน้อยลง ทั้งนี้สอดคล้องกับที่ พรชัย ชันดี และคณะ (2543) กล่าวว่า พันธะทางสังคมหรือความผูกพันกับสังคม (Social Bond) แบ่งเป็น 4 ประการ ได้แก่

- 1) ความผูกพัน (attachment) ข้อผูกมัด (Commitment)
3) การเข้าร่วม (Involvement) และ 4) ความเชื่อ (Belief) กล่าวคือ

ความผูกพัน (Attachment) หมายความว่า การที่บุคคลมีความผูกพันหรือความรักใคร่กับบุคคลอื่น หรือมีความสนใจกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น ซึ่งความผูกพันนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลมีการพัฒนาการยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม ในขณะที่ความผูกพันในสถาบันครอบครัว หรือความสัมพันธ์กับสถานศึกษาของเด็ก และเยาวชนที่นับวันยิ่งลดน้อยลง จนในที่สุดเด็กและเยาวชนรับรู้ได้ว่าตนเองไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นๆ จึงทำให้ความผูกพันต่อครอบครัว และสังคมในโรงเรียน เลือนราง

ข้อผูกมัด (Commitment) หมายความว่า การที่บุคคลถูกผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม ทั้งนี้เด็กและเยาวชนที่มีความผูกพันกับครอบครัวและสถานศึกษาน้อยลง จึงไม่ประพฤติปฏิบัติตนเองไปตามข้อมูลผูกมัดที่ควรเป็นในการใช้ชีวิตให้ถูกต้อง

การเข้าร่วม (Involvement) หมายความว่า การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสังคม ซึ่งเด็กและเยาวชนได้พยายามเอาตัวเองออกห่างจากสังคมที่ตนเองอยู่ และไปรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ อันนำไปสู่การก่ออาชญากรรม

ความเชื่อ (Belief) หมายถึง ระดับความเชื่อถือที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หากบุคคลมีระดับความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานในสังคมสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำผิดกฎระเบียบของสังคม

จะเห็นได้ว่า ความผูกพันทางสังคมเดิมของเด็ก และเยาวชนที่มีอยู่น้อย ย่อมมีส่วนที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเลือกที่จะกระทำผิดกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม หรือประเทศชาติ

เด็กและเยาวชนได้ไตร่ตรองผลที่จะได้รับในการเข้าร่วมแข่งขันแล้ว และคิดว่าสิ่งเหล่านั้นคุ้มค่ามากพอกับการที่จะนำชีวิตไปเสี่ยงในการแข่งรถบนท้องถนน อันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งผิดกฎหมายตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory) ที่ว่า บุคคลเป็นผู้มีอิสระในการเลือกที่จะกระทำผิดกฎหมาย และประการที่สองแนวทางในการเลือกพฤติกรรมผิดกฎหมายขึ้นอยู่กับสิ่งที่บุคคลจะได้รับความพึงพอใจหรือผลประโยชน์สูงสุดนั่นเอง ซึ่งความพึงพอใจหรือผลประโยชน์ที่ต้องการนั้นไม่จำกัดเฉพาะในรูปของทรัพย์สินเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงผลประโยชน์หรือความพึงพอใจด้านจิตใจด้วย (Crouch, 1979) ทั้งนี้โครงสร้างในการตัดสินใจประกอบอาชญากรรม (โสภาก ชูพิกุลชัย, 2525) ยังประกอบด้วย

1. สถานที่ประกอบอาชญากรรม ซึ่งผู้กระทำผิดจะเลือกสถานที่ที่ประกอบอาชญากรรมแล้วจะไม่ถูกดำเนินคดี หรือสามารถหาช่องทางหลีกเลี่ยงจากการถูกจับกุมได้ เช่น ในกรณีของการแข่งรถบนท้องถนนที่จะมีการเลือกสถานที่แข่งรถ

2. การเลือกเป้าหมายที่จะสนับสนุนให้การประกอบอาชญากรรมสำเร็จ แม้ว่าการแข่งรถบนท้องถนนจะเป็นอาชญากรรมที่ปราศจากเหยื่อ (victimless crime) แต่ในการแข่งขันที่มีเป้าหมายเพื่อการชนะการแข่งขัน อันเป็นการเติมพันทังเงินทอง การได้รับการยอมรับ และศักดิ์ศรีของกลุ่ม ทำให้มีการเลือกเฟ้น "ตัวชี้" เพื่อที่จะนำมาซึ่งชัยชนะของกลุ่มให้ได้

3. เทคนิควิธีในการประกอบอาชญากรรมให้เหมาะสมกับสถานที่และเป้าหมาย เพื่อให้การประกอบอาชญากรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งจะพบว่าการแข่งขันนั้นกลุ่มของผู้แข่งขันจะเลือกเฟ้น ตัวชี้ที่มีประสิทธิภาพ โดยตัวชี้แต่ละราย จะต้องผ่านการฝึกฝนในการขับขี่จักรยานยนต์เพื่อการแข่งขันบนท้องถนน โดยการใช้เทคนิควิธีต่างๆ เช่น การใช้

ความเร็วในการขับขี่ การทรงตัวในการเลี้ยวโค้ง หรือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อประสบอุบัติเหตุ รวมทั้งทางหนีทีไล่จากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

นอกจากโครงสร้างการประกอบอาชญากรรมแล้ว ทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory) ยังมีองค์ประกอบสำคัญที่นำมาวิเคราะห์ต่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้ดังนี้

1. ประสบการณ์ (Experience) ของเด็กและเยาวชนต่อการแข่งรถบนท้องถนน ที่เคยกระทำผิดมาแล้วหลากหลายครั้ง ทำให้มีความคุ้นชินกับสภาพท้องถนน การกระทำผิด และช่องทางหนีทีไล่เมื่อเกิดเหตุการณ์คับขัน

2. การเรียนรู้ (Learning) จากประสบการณ์ที่เด็กและเยาวชนประสบมา ทำให้เกิดการเรียนรู้เทคนิควิธีในการแข่งขัน การเอาตัวรอดจากสถานการณ์ต่างๆ และการเพิ่มพูนประสบการณ์ทำให้สามารถเป็นผู้นำในการแข่งขัน และได้รับผลตอบแทนจากการกระทำผิดได้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การตัดสินใจแข่งรถบนถนนหลวงของเด็กและเยาวชนเป็นผลมาจากการขาดพื้นที่ทางสังคม ทั้งจากในครอบครัวของตนเองที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสังคมในสถานศึกษา ผลจากการไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับ เมื่อได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมแข่งรถบนถนนหลวง เด็กและเยาวชนได้มีกระบวนการตัดสินใจโดยพิจารณาจากตัวอย่างการแข่งขันของผู้แข่งรถบนถนนหลวงรายอื่นๆ และพบว่า ผลตอบแทนที่ได้จากการเข้าร่วมแข่งขัน ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ การได้รับความสนใจจากเพศตรงข้าม การได้รับความยำเกรงจากคู่แข่ง และเงินรางวัลที่ได้รับจำนวนมาก ซึ่งผลตอบแทนค่าเพียงพอก็จะเสี่ยงต่อการกระทำผิด จึงเข้าร่วมการแข่งขันแข่งรถบนถนนหลวง

1.2 กระบวนการเรียนรู้เรื่องความตาย และความเสี่ยงต่อการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง

กระบวนการเรียนรู้เรื่องความตาย และความเสี่ยงต่อการแข่งรถบนถนนหลวงของเด็กและเยาวชนจำนวน 7 ราย ปรากฏรายละเอียดดังนี้

1.2.1 กระบวนการเรียนรู้เรื่องความตายต่อการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง

ความตายเป็นสิ่งที่ถูกมองต่างกันไปตามแต่ละสังคมและวัฒนธรรม บ้างมองว่าปรากฏการณ์ตามธรรมชาติซึ่งมนุษย์ได้จัดประสานเข้ามาอยู่ในรูปพิธีกรรมอย่างประณีต (Hart & Pilling, 1960) หรือเป็นระบบของการปลัดพรากที่เป็นธรรมชาติ ไม่มีเหตุผล และไม่ยุติธรรม (Benet, 1974) หรือเป็นประสบการณ์ที่เจ็บปวดสำหรับการปลัดพราก (Tonkinson, 1987) อย่างไรก็ตาม ความตายในมุมมองของแต่ละบุคคลจะพัฒนาไปตามประสบการณ์ส่วนตัว

เด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์แข่งรถบนถนนหลวง ต่างมีประสบการณ์เกี่ยวกับความตาย และเรียนรู้เรื่องความตายที่หลากหลายกันไป ดังนี้

1) การตายของบุคคลในครอบครัว และคนใกล้ชิด ซึ่งมีรูปแบบในการตายแตกต่างกัน ได้แก่

1.1) การตายโดยธรรมชาติ ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนจะเผชิญหน้ากับการตายของญาติผู้ใหญ่ที่รัก และเคารพนับถือ ซึ่งการตายโดยธรรมชาติเช่นนี้ เด็กและเยาวชนไม่เห็นความน่ากลัวของความตาย เพียงแต่การตายนั้นทำให้เกิดความเสียใจเพราะต้องสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก

1.2) การตายจากอุบัติเหตุ ผู้ให้ข้อมูลบางรายที่ญาติสนิทเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและโดยความไม่คาดคิดของบุคคลในครอบครัว ประกอบกับสภาพของศพที่ไม่น่าดูนั้น ทำให้ส่งผลต่อความรู้สึกหวาดกลัวต่ออุบัติเหตุ และความตาย

สำหรับการตายของบุคคลในครอบครัว และคนใกล้ชิด ของเด็กและเยาวชน พบว่า มีผลต่อความรู้สึกของเด็กและเยาวชน กล่าวคือ รู้สึกเสียใจต่อการตายนั้น ทำให้ไม่ชอบความตาย และเด็กและเยาวชน

บางรายมีความหวาดกลัวความตาย ในขณะเดียวกัน เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ความหวาดกลัวต่อความตายของผู้ให้ข้อมูลกลับลดน้อยลง ประกอบกับมีแรงจูงใจอื่นๆ จากการร่วมแข่งรถบนถนนหลวง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดความกลัวต่อความตาย และเข้าร่วมการแข่งขันรถบนถนนหลวง

2) ข่าวการตายของบุคคลอื่นๆ จากภาพข่าว เหตุการณ์ และการบอกเล่าจากบุคคลอื่น ซึ่งบุคคลในข่าว หรือผู้ที่ตายไปนั้นมิได้มีความเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน หรืออาจจะเพียงรู้จักเพียงผิวเผิน ในกรณีเช่นนี้ทำให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้จากประสบการณ์ของบุคคลอื่นๆ ต่อรูปแบบการตายที่หลากหลาย หากแต่ไม่ได้ทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกเกิดความหวาดกลัวต่อความตายแต่อย่างใด

นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนยังมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากการแข่งรถบนถนนหลวงที่ทำให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส จนเฉียดตายมาแล้ว อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ดังกล่าวมิได้ทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกหวาดกลัวความตายมากขึ้น ในทางกลับกันกลับยิ่งทำให้เกิดความรู้สึกว่าความตายมิได้เป็นสิ่งที่น่ากลัว และในชีวิตก็เคยประสบเหตุการณ์เฉียดตายมาแล้ว

1.2.2 กระบวนการเรียนรู้เรื่องความเสี่ยงต่อการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง

กระบวนการเรียนรู้เรื่องความเสี่ยงต่อการแข่งรถบนถนนหลวงของเด็กและเยาวชนเป็นการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกลุ่มการแข่งขัน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่อยู่ในกลุ่ม โดยการเข้าร่วมเริ่มต้นจากการชักชวนของเพื่อนที่มีความรู้จักกันมาก่อน และเพื่อนได้เข้าร่วมการแข่งขันรถบนถนนหลวงมาก่อน เมื่อได้มีการชักชวนให้เข้าร่วมกลุ่มทำให้เด็กและเยาวชนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงจากการเข้าร่วมกลุ่มแข่งรถบนถนนหลวง

การเข้าร่วมในกลุ่มดังกล่าว ทำให้เกิดการคบหาสมาคมกันภายในกลุ่มและมีส่วนที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสังคมรับเอาค่านิยมและพฤติกรรมของบุคคล

อื่นๆ มาปฏิบัติ ทั้งนี้ สามารถอธิบายการถ่ายทอดพฤติกรรมจากบุคคลหนึ่ง ไปยังบุคคลอื่นๆ ตามขบวนการที่ Sutherland (1955) อธิบายไว้ และสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ มิใช่การถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ กล่าวคือ พฤติกรรมการแข่งรถบนถนนหลวงของเด็กและเยาวชนเกิดจากการเรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ ในกลุ่ม

2) พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมสามารถเรียนรู้ได้จากบุคคลอื่น โดยขบวนการติดต่อ ทั้งนี้เป็นทั้งการอบรมสั่งสอนจากรุ่นพี่ในกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการขับรถ ที่มีการสอนเทคนิควิธีการต่างๆ ในการแข่งรถ การพบเห็น การรับรู้ และเลียนแบบด้วยวิธีการต่างๆ

3) การเรียนรู้พฤติกรรมกระทำผิด เกิดขึ้นได้มากจากการติดต่ออย่างใกล้ชิด ซึ่งเมื่อเด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมกลุ่มและทำให้มีพื้นที่ทางสังคมของตนเองมากขึ้น มีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นใกล้ชิดกับเพื่อนๆ ในกลุ่มจากการเข้าร่วมดูการแข่งขันรถบนถนน การให้คำปรึกษาแนะนำการแต่งรถ การขับซิ่งรถ รวมทั้งการร่วมแข่งขัน ความสัมพันธ์ที่แนบแน่นนี้จะมีส่วนให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้พฤติกรรมในการแข่งรถบนถนนหลวงได้ง่ายยิ่งขึ้น

4) องค์ประกอบของการเรียนรู้พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม ประกอบด้วย

ก. วิธีที่จะประกอบอาชญากรรม ได้แก่ การแข่งรถบนถนนหลวง ด้วยเทคนิควิธีต่างๆ รวมทั้งการหลบหนีจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ

ข. แรงบันดาลใจ แรงขับเคลื่อนภายใน ความมุ่งหมายและทัศนคติของเด็กและเยาวชน ต่อการแข่งรถบนถนนหลวง ซึ่งพบว่า แรงบันดาลใจเกิดขึ้นได้จากผลตอบแทนทั้งในรูปของเงินรางวัล และผลตอบแทนอื่นๆ ที่จะได้รับหากได้รับชัยชนะ รวมทั้งการมีพื้นที่ทางสังคมที่ได้รับการยอมรับ เป็นที่สนใจต่อบุคคลอื่นๆ

ที่อยู่ร่วมในการแข่งขัน

5) การเรียนรู้จากการกำหนดความหมายต่อกฎหมายบ้านเมืองว่าเป็นสิ่งที่น่าละเมียด ทั้งนี้เนื่องจากเด็กและเยาวชนทุกคนทราบว่าการแข่งรถบนถนนหลวงมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แต่ยังมีความต้องการที่จะกระทำการละเมิดกฎหมายเนื่องจากผลของการกระทำนั้นจะได้รับการยกย่องจากกลุ่ม ยิ่งบุคคลใดผ่านประสบการณ์เฉียดตาย หรือผ่านการถูกจำคุกมาแล้ว จะได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้น

6) การคบค้าสมาคมที่ต่างแบบกันอาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ ระยะเวลา การเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง และความเข้มข้น ย่อมจะมีพฤติกรรมกระทำผิดได้ จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนทั้ง 7 ราย เข้าร่วมกลุ่มและแข่งรถบนถนนหลวงเป็นเวลาหลายปี ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวเด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการแข่งรถ การขับซิ่งรถ เพื่อก่อวุ่นประชาชนในช่วงเวลากลางคืน หรือการชมการแข่งขันแข่งรถ ทั้งนี้การเข้าร่วมมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ย่อมทำให้มีการกระทำผิดในรูปแบบเดียวกับบุคคลอื่นๆ ในกลุ่ม

7) เด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกระทำผิด โดยการเรียนรู้การกระทำผิดจากบริบทอื่นๆ นอกเหนือจากการเลียนแบบบุคคลอื่นที่ยึดเป็นต้นแบบ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนมีกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับความตาย และความเสียดต่อการแข่งรถบนถนนหลวงจากประสบการณ์ส่วนตัวในการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก รวมทั้งจากข่าว และเหตุการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกลุ่มในการแข่งรถบนถนนหลวง ยิ่งส่งผลให้ผู้ข้อมูลสำคัญมีการเรียนรู้ทั้งความตายและความเสี่ยงจากประสบการณ์ของตนเองในการเข้าร่วมแข่งรถบนถนนหลวง ด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ ผ่านการถ่ายทอดจากการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่ร่วมแข่งรถบนถนนหลวงรายอื่นๆ บางรายประสบอุบัติเหตุจน

ได้รับบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นเฉียดตาย หรือแม้กระทั่งการได้พบเห็นการตายของเพื่อนร่วมกลุ่มที่ลงแข่งขัน แม้เด็กและเยาวชนจะเรียนรู้เรื่องความเสี่ยงและความตายจากประสบการณ์ส่วนตัวจากการแข่งรถบนถนนหลวง หรือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ชิด แต่ก็มิได้ทำให้เกิดความเกรงกลัวแต่อย่างใด ในทางกลับกันจึงเข้าร่วมการแข่งขันแข่งรถบนถนนหลวงเสมอมา

2. มุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง

กิจกรรมรูปแบบต่างๆ ทั้งการชมภาพวีดิทัศน์ อุบัติเหตุที่เกิดจากการซิ่งรถ ชมการผ่าศพ ชมห้องดับจิต และชมบริเวณภายในเรือนจำ ที่โครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่งจัดขึ้นนั้น ไม่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกเกรงกลัวต่อความตาย หรือความรู้สึกเกรงกลัวต่อการไม่ได้รับอิสรภาพ ที่จะนำไปสู่การเลิกแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการได้ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 การชมภาพวีดิทัศน์อุบัติเหตุที่เกิดจากการซิ่งรถ พบว่าความรู้สึกและความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ไม่รู้สึกว่าการกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโครงการจัดให้จะทำให้เกิดความรู้สึกเกรงกลัวต่อความตาย เนื่องจากสิ่งที่พบเจอในชีวิตประจำวันรุนแรงและทำให้เกิดความเคยชินมากกว่า ภาพวีดิทัศน์ที่นำมาให้ชม

2.2 การชมการผ่าศพ ชมห้องดับจิต พบว่าสามารถแบ่งความรู้สึกและความคิดเห็นเป็น 2 กลุ่มคือ 1. รู้สึกกลัวต่อการถูกผ่าร่างกาย และการที่ได้สัมผัสกลิ่นที่แรงมาก ทำให้ไม่อยากเข้าไปในห้องผ่าศพ และห้องดับจิตอีก 2. ไม่รู้สึกอะไร เนื่องจากเคยพบเห็นเหตุการณ์แบบนี้มาจนชินตา

2.3 การชมบริเวณภายในเรือนจำ พบว่าความรู้สึกและความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ไม่รู้สึกว่าการเกรงกลัวต่อการขาดอิสรภาพทางสังคม เนื่องจากเด็กและเยาวชนทั้งหมดผ่านการเข้าไปอยู่ใน

เรียนจำมาแล้วทั้งสิ้น และภายหลังการถูกจำคุกนั้น กลับทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสามารถเผชิญกับการถูกจำคุกและผ่านออกมาได้

2.4 ความรู้ที่ได้หลังจากเข้าร่วมโครงการ และการนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน พบว่า ส่วนใหญ่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เนื่องจากเป็นสิ่งที่เด็กและเยาวชนไม่ได้ให้ความสำคัญมากเท่าใดนัก ก่อนที่จะได้เข้าร่วมโครงการนี้ แต่ภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมแล้วก็ทำให้ได้ความรู้เพิ่มมากขึ้น และจะนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการเสียค่าปรับเท่านั้น ทั้ง 7 ราย จึงให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่าในส่วนของเนื้อหาต่างๆ ไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่การตัดสินใจไม่เข้าร่วมแข่งรถบนถนนหลวง เนื่องจากเป็นสิ่งที่พบเจอในการแข่งรถเป็นประจำอยู่แล้ว การที่มาร่วมโครงการจึงไม่ทำให้ได้ความรู้ในส่วนนี้เพิ่มมากนัก

การจัดโครงการดังกล่าว สอดคล้องกับ**ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory)** ซึ่ง Bandura (1977) เสนอแนวทางในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญา แนวทางหนึ่งที่สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ คือ การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการใส่ใจ (Attentional Processes) ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลใส่ใจและสนใจในการรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบ การเรียนรู้จากการสังเกตจะเกิดขึ้นได้มากเมื่อบุคคลใส่ใจต่อพฤติกรรมของตัวแบบ เพราะฉะนั้น ในการจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมโครงการรวมทั้งเด็กและเยาวชนทั้ง 7 ราย ชมภาพวิดีโออุบัติเหตุที่เกิดจากการขับรถ การชมการผ่าตัดและห้องดับจิต รวมทั้งการชมบริเวณภายในเรือนจำ อย่างไรก็ตาม กิติ กระบวนการใส่ใจ จำเป็นต้องพิจารณาถึงปัจจัยหลัก 2 ประการ ได้แก่

1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นตัวแบบ ซึ่งรูปแบบการจัดกิจกรรมของโครงการได้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้จากตัวแบบที่หลากหลาย และมีความชัดเจน ทั้งการเห็นภาพตัวอย่างอุบัติเหตุที่เกิดจากพฤติกรรมการขับรถ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผู้เข้าร่วมโครงการกระทำความผิด การเห็นภาพการผ่าตัด หรือแม้แต่การเยี่ยมชมภายในบริเวณเรือนจำเพื่อให้เห็นถึงการลงโทษผู้ที่กระทำความผิด

1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้สังเกต จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าเด็กและเยาวชนเคยประสบพบเจอเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองมาก่อน และหลากหลายกรณีก็มีภาพความรุนแรงมากกว่าที่ได้พบเห็นจากการเข้าร่วมโครงการ หรือในกรณีที่มีการจัดให้ชมบริเวณภายในเรือนจำ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนจำนวนหลายราย เคยมีประสบการณ์ในการถูกจำคุก และบางรายก็ยังคงถูกจำคุกในเรือนจำ การที่เด็กและเยาวชนมีชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวของตัวเองอยู่แล้วนั้น จึงไม่สามารถใส่ใจและให้ความสนใจต่อการรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบนั้นได้อย่างเพียงพอที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) และ 3. กระบวนการกระทำ (Production Processes) เป็นการเก็บจำพฤติกรรมของตัวแบบ และนำมาเปลี่ยนแปลงสู่การกระทำ ซึ่งเมื่อเด็กและเยาวชนไม่ใส่ใจและให้ความสนใจต่อตัวแบบจากโครงการ จึงไม่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการกระทำของเด็กและเยาวชน

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กระบวนการจูงใจที่มีผลต่อเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะอยู่ที่การได้ร่วมลงแข่งรถบนถนนหลวงอีกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากผลตอบแทนจากการแข่งรถบนถนนหลวงมีค่าสูงมากกว่าการเลิกแข่งรถ

อย่างไรก็ดี นอกเหนือจากรูปแบบกิจกรรมของโครงการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีประสบการณ์ตรงจากเหตุการณ์ที่นำเสนอผ่านกิจกรรมนั้นแล้ว ระยะเวลาของโครงการซึ่งเป็นกิจกรรมระยะสั้น อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนได้รับรู้ข้อมูลตัวแบบที่ไม่มากพอที่จะทำให้สามารถเก็บจำพฤติกรรมของตัวแบบและปรับเปลี่ยนการกระทำไปได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) รัฐควรสนับสนุนนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมเด็กและวัยรุ่นให้ทำให้ทำการศึกษาวิจัยวัยรุ่นกลุ่มเหล่านี้ เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรม มูลเหตุจูงใจ และความต้องการที่แท้จริงของคนกลุ่มนี้ และให้ผู้ทำวิจัยจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลว่า ควรดำเนินนโยบายเช่นไร เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

2) รัฐควรสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดโครงการพัฒนาจริยธรรมให้กับวัยรุ่นกลุ่มนี้ โดยปรับปรุงและพัฒนารูปแบบของโครงการ เน้นให้เด็กเข้าใจและตระหนักถึงปัญหามากกว่าจัดโครงการเพื่อให้เด็กกลัว รวมถึงควรจัดเป็นโครงการระยะยาว

3) หาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนที่แข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง ควรดำเนินการบนพื้นฐานความเข้าใจและดำเนินการแก้ไขในระดับจิตใจและทัศนคติของวัยรุ่น ควรมีระบบการศึกษาเกี่ยวกับปัญหานี้อย่างจริงจัง และร่วมพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาเรื่องนี้อย่างเป็นระบบ เฉพาะเจาะจง ด้วยการร่วมมือกับนักจิตวิทยาที่เชี่ยวชาญเพื่อมาให้ความแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรงและชอบก่อปัญหาสังคม อันจะสามารถปรับพฤติกรรมเด็กอย่างได้ผล ทั้งนี้ อาจขยายผลไปยังเด็กที่ก่อปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น ขโมย ตัดยาเสพติด ทะเลาะวิวาท

4) พัฒนาและจัด “กิจกรรมวัยโจ๋” ที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่มีความท้าทาย มีความตื่นเต้น น่าสนใจ สนุกสนาน เป็นกิจกรรมใหม่ๆ เป็นแนวโน้มของเด็กวัยรุ่นยุคใหม่ เพื่อดึงเด็กออกจากกิจกรรมที่ก่อปัญหาสังคม โดยรัฐควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การแข่งรถในสนาม การโดดหน้าผาแบบบันไดจี้ม ดนตรีสมัยใหม่ที่เร้าใจวัยรุ่น การแข่งขันเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่ท้าทายใหม่ๆ การแข่งเต็น การดำน้ำ การเป็นนักจัดรายการโทรทัศน์หรือวิทยุ สำหรับกลุ่มวัยรุ่น การยิงปืนและธนู การเดินป่าและล่องแก่งแบบทำทำ

5) จัดตั้งศูนย์รับผิดชอบการจัดกิจกรรมวัยรุ่น ควรมีหน่วยงานเฉพาะเจาะจงเพื่อพัฒนาคนวัยนี้ โดยเฉพาะ และสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้จริง และทั่วถึง โดยอาจเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ให้ทุนสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรพัฒนาเอกชน (เอ็นจีโอ) ที่ทำงานเกี่ยวกับวัยรุ่น ให้องค์กรเหล่านี้มีพลังในการส่งเสริมกิจกรรมวัยรุ่น รวมทั้งควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวัยรุ่นกลุ่มต่างๆ ในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1) ควรมีการศึกษาบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่แข่งรถจักรยานยนต์ บนถนนหลวง ทั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองกลุ่มว่ามีความสัมพันธ์ในระดับใด ซึ่งพบว่าบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เป็นผู้มีอิทธิพลและบทบาทในส่วนของ การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอนาคตของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เป็นอย่างมาก ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษากลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ด้วย เช่น บิดา มารดา ครู เพื่อน ฯลฯ

2) จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตบางประการ คือ เด็กและเยาวชนกลุ่มที่แข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์เรื่องความตายที่รุนแรงทั้งกับตัวเองและคนรอบข้างเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการทำการวิจัยครั้งต่อไป การเลือกเด็กและเยาวชนจึงสามารถเลือกเด็กและเยาวชนจากเด็กและ

เยาวชนที่ทำการแข่งรถบนถนนหลวงได้อย่างง่าย ไม่จำเป็นต้องเลือกที่ได้เข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับความตาย ซึ่งจะทำให้สามารถได้จำนวนเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากอีกด้วย เพื่อจะทำให้การวิจัยสามารถมองถึงภาพรวมของประชากรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2550) . สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชัย ชันดี และคณะ. (2543) . ทฤษฎี และงานวิจัยทางอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : บิ๊คเน็ต.
- ฐิตินพ ภู่งประเสริฐ. (2542). การแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงในเขตกรุงเทพมหานคร : ปริญญาานิพนธ์
มานุษยวิทยามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมชาย อีรนนท์. (2540). การศึกษามาตรการในการป้องปรามการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเจ้าหน้าที่
ตำรวจนครบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร : ปริญญาานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและ
งานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- Hart, C. W. M., & Pilling, A.R. (1960). **The tiwi of north Australia**. New York : Holt, Rinehart and Winston
- Tonkinson, R. (1987). **The Mardudjara Aborigines**. New York : Holt, Rinehart and Winston
- Bandura, A. (1977) **Social learning theory**. Englewood Cliffs New Jersey : Prentice-Hall.